

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej, K 180.—
za pol leta " " " " 90.—
za četrt leta " " " " 45.—
za en mesec " " " " 15.—
Kazensostvo celoletno K 240.—
»Sobotna izdaja:«
za celo leto " " " " K 30.—
za mesec " " " " " 3.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvesta (58 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6.—
poslana itd. . . po K 8.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 58/9 mm K 15,
lahja vsak dan izvesti po-
neдельник in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, npravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun pošte hran.
ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Pomen boljševiške voje na vzhodu.

Prodiranje boljševiških armad na poljsko ozemlje, njihove velike, uničujoče zmage nad poljsko narodno vojsko, so vzbudile v državah sporazuma in v Ameriki velik nemir. Prvič po sklepu svetovne vojne se je srečala zmagovala, vsemogočna, države in narode kakor šahovske figure premikajoča ententa s protivnikom, kateremu z vso svojo neizmerno oblastjo ne more več narekovati svoje volje. Nalotela je na grupacijo sil, katere so njenim silam enakovredne. Moč sovjetske Rusije ni utemeljena le v organiziranih množicah njene lastne dežele, temveč v prvi vrsti v mednarodni organizaciji delavstva, ki se bori v državah entente same proti svojim vladam v prilog Rusije. Dasi vedo vladajoči stanovi sporazuma, da je ni oblasti na svetu, ki bi jim bila bolj nevarna, in bolj sovražna od Rusije, dasi vedo, da jim sovjetska republika izpodkopa dan in noč, z vsemi dopustnimi in nedopustnimi, legalnimi in ilegalnimi sredstvi tla pod nogami, morajo vendar v svojo bridkost opustiti vsak vojaški nastop proti boljševikom. Na zavezniški konferenci v Hythe-u je Francija izjavila, da ni v stanju poslati Poljski vojaško pomoč, ker »b to vzbudilo v javnem mnenju Francije in Anglije odpor in bi nastala nevarnost, da izbruhnejo sila težki delavski nemiri«. Vsa umetnost obstoja danes v tem, da se premeta Rusija in reši Poljska, ne da bi trebalo ententi poslati proti boljševikom »enega vojaka«. Te umetnosti se sovjetska republika ne boji posebnost. Blokada, s katero hočejo Rusijo upogniti, je sredstvo, ki ne more preplašiti niti enega komuniste; blokada, ki se izvaja de facto itak že tri leta proti boljševikom, ne bo namreč spremenila položaja Rusije niti za las.

Tako se bliža Poljska svoji usodi in ta uspeh sovjetske republike je neizmerne važnosti za politični položaj celega sveta. Zmage rdečih armad dvigajo razredno zavest in pogum proletarijata v vseh deželah. Uspehi sovjetske republike na vzhodu so obenem uspehi opozicijskih strank v državah entente. Opozicijske skupine so se okrepile, vpliv vladnih strank se je zmanjšal. Posledica teh sprememb v notranji politiki ententnih držav bo ta, da bodo postali državniki sporazuma v mednarodni politiki mehkejši, bolj modri in manj imperialistični.

Če se posreči Rusiji, ustvariti iz Poljske sovjetsko republiko, — včeraj smo poročali, da se je provizorna sovjetska vlada na Poljskem že ustanovila, — se bo po-

maknil boljševizem k sredini Evrope in bo mejil neposredno na Nemčijo, Češko-slovaško in Rumunijo. Mednarodni pomen boljševizma se bo poneizmeril. Sporazum ne bo mogel ostati večno v vojski z Rusijo in njenimi morebitnimi zavezniki in zato bo prišel neizogibno čas, ko se bo ententa morala pogajati s svojim zagriženim sovražnikom. Kako si Rusi taka pogajanja mislijo, kaže njihova zahteva, ki so jo stavili pred par dnevi sporazumu. Zahtevali so, da se udeleži posvetovanj tudi Nemčija kot enakovredna interesirana stranka. »Tempe«, poluradno glasilo francoske vlade, odklanja ogorčeno to grozno misel in piše, da bi zahtevali Rusija in Nemčija na konferenci revizije Versailleskega miru glede vzhodnih mej nemške države. Pri tej priliki bi se organizirala velika kampanja, skušali bi z vsemi pacifičnimi in socialističnimi razlogi preveriti svet, da je Francija edina kriva, da se narodi na svetu ne sporazumejo. »Povabiti Nemčijo in se pogajati z njo o mejah s Poljsko, bi značilo, da se hočemo odpovedati svoji zmagi, svoji varnosti in svojim zahtevam po odškodnini, to se pravi, da bi se odrekli vsemu. Francija se ne bo dala zavesti v to stvar. Ni prelivala pet let svoje krvi zato, da pomaga uresničiti prosko osvetlo.«

Če bo Rusija oni dan, ko bo sklepala s sporazumom in Ameriko končni in splošni mir, še bolj močna kot je danes, bomo doživeli čudo, da se bodo začeli obravnavati na novo vsi evropski in kolonialni problemi, da bo tako delo mirovnega sveta v Parizu uničeno in se bo pričela druga svetovna mirovna konferenca. Na tej konferenci bi morala urediti Jugoslavija na novo vse svoje meje.

Cene premoga.

LDU Ljubljana, 12. avgusta. Da se ugotovi upravičenost zadnjega povišanja cen premoga trboveljske premogokopne družbe z veljavnostjo od 1. julija t. l. za debeli premog od 368 K na 523 K 45 vin. in na drobnji premog od 340 K na 395 K ali povprečno 513 K 18 vin., oziroma za 155 K 45 vin. na tono več, je deželna vlada za Slovenijo sklicala komisijo, katere naj bi čim točneje proučila vse momente, ki so vplivali na zadnje zvišanje premogovnih cen. Pododsek te komisije je predelal vse preloženo tostvarno gradivo, iz katerega ni bilo težko razvideti, da je trboveljska premogokopna družba v drugem četrtletju tega leta vsled že od februarja močno dvigajočih se cen materiala, dalje radi skoro poldrug mesec trajajočega pomanjkanja vagonov itd. utrpela močne iz-

gube, za katere ni imela nikakega kritja, kajti cene, ki so bile določene februarja tega leta, je morala družba vsled takratnih sklepov deželne vlade in tozadevne komisije vzdržati za dobo 4 mesecev. Pri pomniti se mora k temu, da so se cene premoga od februarja sicer dvakrat zvišale, t. j. meseca aprila in sredi meseca junija t. l. toda le z ozirom na povišanje med; material in drugo radi sklepov iz februarja pri tem ni smelo priti v poštev.

Pododsek zgornje komisije je zasledoval cene materiala po predloženih fakturah meseca maja in jih primerjal z onimi, ki so bile merodajne za zvišanje cen v februarju ter ugotovil, da so se cene materiala od februarja do danes zvišale za povprečno 120 %. Odsek je cene za material, ki se nabavlja iz Avstrije, računal vrednost avstrijske krone proti jugoslovanski v povprečnem veljavnem razmerju. Vpoštevajoč vse okoliščine, radi katerih je bila družba prisiljena, da zviša cene svojemu premogu, je prišel odsek do zaključka, da družba ne more ob sedanjih cenah premoga obratovati dalje.

Odsek je ugotovil naslednje številke, katere opravičujejo povišanje premogovnih cen ter se prepričal, da je treba vsled stopajočih cen materiala refundirati družbi za periodo april, maj, junij diferenco okroglih 74 milijonov kron, dalje 32 milijonov kron vsled manjše produkcije, kakor se je ta računala in predvidevala pri določevanju cen v mesecu februarju, potem 2 milijona kron poviška za centralno režijo, 5 milijonov kron za škodo vsled pomanjkanja vagonov, 56 milijonov kron za interkalarni izgube vsled prevoznega udejstvovanja cen premoga, katere so bile dovoljene v aprilu in juniju na podlagi povišanja med. Dalje je kriti 78.3 milijonov kron več izdatkov za prihodnje letne porabe materiala, 43 milijonov za večje železniške vozne in 4.8 milijonov za obrestovanje bančnih dolgov, torej skupaj 110.6 milijonov kron. Od tega se mora odšteti 12 milijonov kron prihranka zavoljo nižje cene moke, vsled česar ostane vsota, ki jo je treba kriti, v znesku 98.6 milijonov kron.

Ako se računa, da naj ima družba od svojih podjetij 10 % kosmatega dobička, bi isti pri 482.4 milijonih kron skupnih letnih dohodkov, t. j. iz prodaje 940.000 ton premoga po povprečni ceni 513 K 18 vin., znašal 48.2 milijona kron. Kosmati dobiček od 48.2 milijona kron in zgoraj navedeni izdatki dajo skupno vsoto 146.8 milijonov kron, katere je treba kriti s povišanjem cen premoga, kar pomenja pri letni produkciji 940.000 ton okroglih 155 K povišanja na tono premoga.

Iz kosmatega dobička, oziroma služka po 48.6 milijonov kron mora družba še kriti zaostale prioritete terjatve tako da se dobiček izdatno zmanjša. Ta preostali dobiček hoče družba porabiti za investicije ter se v tem oziru popolnoma podvreči vladni kontroli.

Iz investicijskega programa družbe in tozadevnih podatkov je razvideti, da znašajo višje naknadne potrebe za investicijo v letu 1919 vsoto okroglih 84 milijonov. Ker so se pa od časa sestave proračuna podražile mezde delavstva, cene materiala itd., je mogel odsek izraziti mnenje, da se bodo proračunani stroški za investicije zvišali za približno 100 %, torej na okroglih 160 milijonov kron. Odsek komisije se je dalje prepričal, da je družba za investicije že plačala ter se dalje z oddajo stavbnih del angažirala za skupno vsoto okroglih 63 milijonov kron.

Iz vsega tega je razvidno, da dobiček niti oddalec ne dosega stroškov za investicije, katere bo morala družba z večkratnim zneskom kriti potom kredita.

Glede v komisiji stavljenе resolucije za točno kontrolo poslovanja družbe se pripominja, da bo družba v dveh mesecih uredila svoje knjigovodstvo pri reprezentanci. Premestitev centralnega ravnateljskega z Dunaja v Ljubljano toliko časa ni mogoče, dokler niso tozadevna pogajanja med avstrijsko in našo centralno vlado končana. Za nadzorovanje predvidenih vsot, ki se bodo uporabile za investicije, nadzorovanje knjigovodstva, kakor tudi izdaje nove emisije delnic, je deželna vlada določila poseben strokovni organ, da izvršuje posebno tozadevno kontrolo nad poslovanjem reprezentance družbe.

Odsek je stavljal predlog, da se cena premoga diferencira po toplotni vrednosti. Deželna vlada tega predloga za enkrat ni mogla upoštevati, ker to zahteva obširnejše kalkulacije, predlog pa se bo vzel v pretes pri prihodnji regulaciji cene.

Nadaljnemu predlogu odseka, da se da slovenski industriji drobni premog s 4 % popustom, vlada ni pritrdila, ker hi bili s tem oškodovani drugi konsumenti. Za aproviacijske svrhe določena kvota premoga ostane dosedanja, cene istega pa se razdelijo sledeče:

10.000 ton po 400 K t. j. za 50 K nižje od proizvajalne cene, za revne sloje,
10.000 ton po 455 K t. j. po proizvajalni ceni za uradništvo in za splošno aproviacijo,
15.000 ton po oficialni ceni kosovca za urade in splošne potrebe.

Poleg tega je trboveljska premogokopna družba pristala na to, da odda 200 vagonov premoga brezplačno mestnemu

LISTEK.

Brata.

Spisala Eliza Orzeszkowa. — Iz poljsčine prevedel Fr. Koblar.

(Dalje.)

»Ker tako veliko delate in imate opravka s tako važnimi stvarmi, gotovo niste imeli še časa, da bi opazovali naravo — je vlijudno potrdila Rozalija.

Gost je odvrnil: »E, ne, povsem ne tako! Bil sem večkrat doma in v tujini na krajih, ki slove radi svoje lepote. Ali nobenega zmisla nimam za to. Hribček, travica in studenček: vidite, to je zame tudi cela narava. Je večje ali manjše, ali vedno eno in isto: hribček, travica in studenček...«

»Ali se ti morje tudi zdj studenček?« je vprašal Zenon.

»Dolgočasen studenček!« je vzkliknil Viktor. »Ljubi moj, kaka dolgočasna stvar je to morje! Često sem bil na njegovih bregovih, plaval sem po njem. Povem ti, ko bi na parobrodih ne bilo s kom igрати, in bi ne bilo včasih angelov v podobi lepih in ljubeznivih dam, bi lahko umrl vsled dolgočasje. Na gledaliških dekoracijah to napravljva velik vtis, toda v naravi: voda, voda in voda! Kar je v resnici lepega in plemenitega, to so podmorski telegrafi...«

»Da so nekaj ponositega, na to pristajam,« ga je malo nepotrepljivo prekinil Zenon, »da so zelo koristni, to je tudi neoporečno, toda da bi telegrafi v kakršnemkoli oziru mogli biti lepi...«

»Niso samo lepi, temveč naravnost čudoviti,« je zaklical Viktor. »Znanost in industrija sta v tem oziru nekaj čudovitega...«

Obrnil se je proti damama in jima začel razkladati napravo podmorskih telegrafov; govoril je gladko, obširno in se precej dostopno. Na obrazu Sabine, ki ni prav nič razumela njegovih besed, se je vendar kazalo čudenje nad svakovo modrostjo; Rozalija je z zanimanjem poslušala; je precej razumela, čeprav ne vsega in bila je vedno bolj navdušena za gosta. Zenon se ni izgubil svojega zadovoljstva, a ni več gledal bratu v oči, tako kot pri obedu; zadovoljeval se je z bratovo prisotnostjo, učenostjo, veselostjo in zato je le včasih zagodrnjal, povsili trepalnice in zdelo se je, da so mu misli ubežale od podmorskih brzozjavov.

Čez nekaj časa se je v igralni sobi Viktor približal klavirju.

»Ali ste muzikalna, gospodična?«

Rozalija je imela talent. Igrala je veliko in z ljubeznijo. Tudi sedaj je sedla h klavirju. Viktor je sedel k nji, si podprl glavo z roko in poslušal. Zenon ga je opazoval s kanapeja v kotu in zdelo se mu je, parkrat, da brat igra pridnega poslušalca, toda misli čisto nekaj drugega kakor o

glasbi. Zanj je bil Rozalijin muzikalni talent čisto velika prijetnost in trpkost; ta samovoljna in nestanovilna oseba ni nikoli igrala takrat, ko bi on najbolj potreboval, temveč samo tedaj, ko je sama hotela igrati.

Včasih je preganjal ob njeni godbi temne ure, polne žalostne zavdanosti in misli, ki so begale v dežele idealov; toda mnogo pogostejše takrat, ko ga je najbolj grizlo dolgočasje samotnega in skrbipolnega življenja, je bila Rozalija slabe volje ter bi za nič na svetu, ne sedla h klavirju, predvsem zato ne, da bi mu s tem ne izkazala kake dobrote. Uboga Sabinka je nekoč slabo igrala, toda s hvaležnostjo, sedaj pa je tudi to prešlo pri nji v popolno pozabo.

Sedaj je Zenon čutil malo srda proti Rozaliji, ker mu je z dolgim igranjem odtegovala brata in je z neko nepotrepljivostjo čakal konca godbe; toda ko je Rozalija po dolgem igranju vstala od klavirja, je tudi Viktor vstal in začela sta hoditi po sobi ter oživela v pogovoru o nekaterih operah, ki jih je on videl na večjih evropskih odrih, o katerih je Rozalija znala še precej spretno govoriti in soditi, čeprav jih ni nikdar videla. Bila sta zelo zatopljena v stvar in Viktor se je samo enkrat obrnil proti bratu, ki je sedel v kotu na kanapeju.

»Si videl Aido, kaj ne? Ali se spominjaš prizora, ko se zbirajo nad mormjem hudsivo, duhovni in egipčanski maliki?«

Zenon je butil v smeh.

»Dragi moj, kako bi mogel poznati Aido z odr? Saj vendar od osemnajstega leta nisem bil v nobenem velikem mestu.«

»To je škoda,« je pripomnil Viktor in nadaljeval svoj izprehod z Rozalijo po sobi ter ji začel pripovedovati zgodbe in pripovedke iz življenja raznih pevcev in pevk.

Zenon je gledal izprehajajočo se dvojico in si mislil: »Toda on se v resnici zanimava za Rozalijo! Mogoče se oženi z njo! Kdo ve! Sta si enaka po letih...«

Rozalija ni bila prav nič koketna in ni imela tiste smešnosti starih devic, da bi videla v vsakem moškem častilca ali tekmeča; vendar to gostovo zanimanje zanj jo je bilo očitno in vedno bolj všeč ter ji je moglo celo usiliti misli o gotovem vzroku. Postajala je vedno veselejša, zgovornejša, tako da je koncem večera Viktor prisedel k Sabini in je napravil pravi čudež, ker je tudi njo spravil v veselo razpoloženje in celo pripravil tako daleč, da je govorila. Začela je pusto o otrokih, o domovanju, o tem kako preganja čas in končno je prav čebljala, tako živa je postala. Često se je svakovim vprašanjem in dovtipom od srca smejala. Ker se je tudi Rozalija precej udeleževala tega zaupnega, brezskrbnega in šaljivega pogovora, so se tedaj vsi trije sedeč pri mizi s svahtilko in starimi albumi — izbornimi svahtilki. (Dalje.)

magistru v Ljubljani, v svrhu razdelitve med najrevnejše sloje ljubljanskega prebivalstva.

Glede aprovizioniranja železničarjev s cenejšim premogom je deželna vlada uvedla pogajanja z ministrstvom saobračaja v tem smislu, da bi dobili železničarji aprovizirani premog za 300 K za tono ter, da razloček v ceni nosijo uprave železnic.

Ententa, Rusija, in Poljska.

LDU Moskva, 11. avgusta. (DunKU — Brezžično.) Vojno poročilo od 9. t. m.: Rdeče čete stoji 25 vrst jugozapadno od Ostrolenke. Prekoračile so Narew in zavzele Rožan, Brok in Malkin. V smeri proti Sjedlecu smo streljali sovražni odpor. Osvobodili smo Pekterovo. Na krinski fronti smo dosegli v herzonskem ozemlju desni breg reke Dnjepa in uplenili mnogo municije.

LDU Moskva, 11. avgusta. (Brezžično.) Brzojavno poročilo ruskega generalnega štaba od 10. t. m.: Naši boji v smeri proti Novo Georgijevsku so dovedli do uspehov, tako da smo prodrli 100 vrst vzhodno od Krakova. Na obeh bregovih reke Buga naše čete nadvladujejo sovražnika, ki se umika proti zapadu. Naša armada je zavzela pozicije 17 do 20 vrst zapadno od Buga. Dne 9. t. m. je padlo v naše roke mesto Bjela. Upati je, da se v kratkem polastimo Vlodave. Severozapadno od mesta Brody smo osvojili Rudzischov. Ob Seretu se vrše boji za Buszac. Na krinski fronti imajo naše čete trajne uspehe. Za vojaškega poveljnika: Vasiljev.

LDU Washington, 11. avgusta. (DKU) Državni departement je italijanskemu poslaniku izročil noto kot odgovor na italijansko vprašanje glede nazorov ameriške vlade Zedinjenih držav v poljskem vprašanju. Državni departement je odgovoril, da ameriško ljudstvo želi, da se ohrani teritorialna neodvisnost in integriteta Poljske. Zedinjene države ne vidijo v stremljenju gotovih krogov, da se sklene premirje, nič neumestnega, ne morejo se pa udeležiti vseevropske konference v tem vprašanju.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU) Po poročilih iz Londona je včerajšnja parlamentarna konferenca med Labour Party, Trade Union in drugimi delavskimi strankami izjavila, da se po njenem prepričanju pripravlja vojna med zavezniškimi vlada in sovjetsko Rusijo. Prepričana je, da bo vojna za vse človeštvo pogubonosna in svrhi vlado, da bo delavstvo uporabilo vsa sredstva, da prepreči to vojno.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU) Kakor se poroča iz Londona, je neodvisna liberalna stranka nočjo zborovala v Londonu. Sklenili so protestirati proti vsaki intervenciji Anglije v rusko-poljskem konfliktu, bodisi potom blokade, bodisi s pošiljanjem čet ali municije. Pozvali so vlado, naj deluje za vzpostavitev splošnega miru.

LDU London, 11. avgusta. (DunKU) Poslanska zbornica. Koncem debate je Lloyd George izjavil, da mu je po njegovem govoru bila dostavljena listina Kamenjeva, ki vsebuje mirovne pogoje sovjetske Rusije. Lloyd George je z dovoljenjem Kamenjeva mirovne pogoje prečital. Ti pogoji se glase: 1. Znižanje poljske armade na 50.000 mož; 2. ukinitje poljske vojne industrije; 3. ureditev poljskih meja tako, kakor jih ugotovi vrhovni svet, vendar z nekaterimi popravki, pri Bjalistoku in Holmu; 4. prosto pot boljševikom proti Vzhodnemu morju in Bjalistoku do Vzhodne Prusije.

LDU Amsterdam, 11. avgusta. (DunKU.) Po prečitanih boljševiških mirovnih pogojev v angleški zbornici je Lloyd George izjavil: Ne smatram za umestno, k temu kaj pripomniti, ker bi to pomenilo, da vzamemo poljski vladi pogajanja iz rok. Menim, da je nastal nov položaj.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU) — Francoska vlada je sklenila, da vzpričo vojaških uspehov prizna vlado generala Wrangla kot dejansko vlado južne Rusije, ker si je general svojo moč zagotovil in ker je izjavil, da bo uprava demokratična. V Sebastopol se bo poslal francoski diplomatični zastopnik z naslovom višjega komisarja.

LDU Amsterdam, 11. avgusta. (DunKU.) Po poročilih iz Washingtona se bo ameriška vlada uprla vsem odredbam, ki bi zavajale v odkrito vojno zaveznikov proti Rusiji.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU — Brezžično.) Po poročilih iz Varšave je prevzel poveljništvo poljske armade general Weygand. General Weigand je predlagal, da se začasno izprazni Vzhodna Galicija in ljubinsko ozemlje. Obrambni svet tega predloga še ni odobrila, ker bi se na ta način Poljska zmanjšala za polovico svoje dosedanje velikosti.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU — Brezžično.) Ker je sovjetska vlada odklonila, da takoj stopi v veljavo sedetdesetno premirje, so sklenili zavezniki, da proti temu izdajo prisilne odredbe.

LDU Amsterdam, 11. avgusta. (DunKU.) Preden se je Lloyd George napotil v parlament, je sprejel skupaj z Bonar Lawom in delavskim ministrom več deputacij delavskih vodij. Odposlanstva so Lloyd Georgea obvestile o predsinocnem protestu proti vojni z Rusijo, v katerem se grozi s splošno stavko in drugimi skrajnimi sredstvi. Lloyd George je prosil odposlanca, naj počakajo njegove izjave v parlamentu. Dejal je, da se mora versailleska mirovna pogodba, ki je vstvarila neodvisno Poljsko, ohraniti za vsako ceno v veljavi. Medtem se nadaljujejo manifestacije angleških strokovnih organizacij proti novi vojni.

LDU Pariz, 11. avgusta. (DunKU) — »Echo de Paris« javlja iz Washingtona: Izjava državnega departementa po konferenci v Belj hiši se glasi: Bolj kakor vsako drugo ljudstvo mora ameriško ljudstvo razumeti čustva, ki navdušujejo dandanes Rusijo. Kakor mi svojčas, se bori sedaj Rusija v svojo obrambo. Rusko armado imenujejo boljševiško, ker stoji Ljennin na čelu moskovske vlade, v resnici pa ni boljševiška, nego narodna armada. Šef njenega generalnega štaba je general Brusilov, eden najpoznanejših častnikov starega režima, ob strani pa mu stoji generala Kuropatkin in Polivanov, ki sta tudi znana iz starega režima. Izjava poudarja, da Krasin nima teritorialnih ambicij.

Italija.

General Piacentini in admiral Millo v Parizu.

LDU Reka, 12. avgusta. Iz Rima javljajo, da je v nedeljo došel general Piacentini, poveljnik italijanskih čet v Albaniji. V torek jutraj ga je sprejel vojni minister Bonomi in se dalje časa razgovarjal z njim. Tudi admiral Millo, guverner Dalmacije, je prišel v Rim in je v ponedeljek jutraj konferiral z ministrom Seconijem in Bonomijem.

Parlamentarna komisija za zunanje posle.

LDU Reka, 11. avgusta. Permanentna parlamentarna komisija za zunanje posle v Rimu je imela v ponedeljek zvečer sejo, na kateri so obširno razpravljali o vseh vprašanjih zunanje politike, zlasti o jadranskem vprašanju ter o odnošjih proti rusko-poljskemu konfliktu in proti Avstriji. Minister za zunanje posle grof Sforza je na vsa vprašanja obširno odgovarjal.

Izgredi in eksplozije.

LDU Reka, 11. avgusta. Ne preide dan, da bi se v Italiji ne dogajala nasilja. Stavke, upori in odrekanje pokorščine in eksplozije so na dnevnem redu. Kakor se javlja iz Milana, je bila tam pred nekaj dnevi eksplodirala bomba, ki so jo položili neznan zlikovci, a iz Bologne poročajo, da je prišlo pri Porto Nuovo do spopada med seljaki in barabinjerji.

Amerika.

Roosewelta kandidatura.

LDU Washington, 11. avgusta. (DunKU. — Brezžično.) Franklin Roosevelt je demokratsko stranko formalno obvestil, da sprejme kandidaturu za podpredsedništvo.

Grška.

Zasedanje Vzhodne Tracije.

LDU Atene, 11. avgusta. (DunKU — Havas.) Zasedanje Vzhodne Tracije po grških četah se v redu nadaljuje. Grške čete so dospole do polotoka Gallipoli.

Turčija.

Mirovna pogodba podpisana.

LDU London, 11. avgusta. (DunKU — Brezžično.) Turška mirovna pogodba je bila včeraj v Sevresu podpisana.

Politične novice.

+ Menjali so stanovanje. Ker je že 15. julija potekel rok, ki ga je postavil stanovanjski urad osemindeseterim puntarskim milijonarjem, da sodelujejo pri stanovanjski akciji, in se gotovo število teh izvoljencev temu pozivu kljub enomesečnemu podaljšanju na nobeden način ni hotelo odzvati, je stanovanjski urad včeraj izpraznil trem milijonarjem stanovanje. Da bi ne bili postavljeni na ceste, jim je stanovanjski urad šel na roko in jim nakazal za bivališče vagone, v katerih so dosedaj bivali naši grančarji od Soče. Po triletnem bivanju v vagonih se bodo ti nastanili v izpraznjenih stanovanjih. Stanovanje so menjali: milijonar Szantner, trgovec s čevlji, trgovec s delikatesami, milijonar Stacul ter gospod Herman, trgovec z oblekami, doslej stanujoč v Gradišču. Radovedni smo, če se bodo poslužili ugodnosti, ki so jih uživale naše begunske družine tri leta v Dravljah.

+ Različna mnenja. Včerajšnji »Narod« citira demokratsko »Pravdo«, ki se

ne strinja s »Slovenčev« kritiko famozne tajne poslanice vojaške oblasti in zatrjuje, da imajo Srbi, t. j. demokrati, o Jegliču in Korošču svoje mnenje. V tolažbo »Slov. Naroda« lahko brez pooblastila izjavimo, da imata škof Jeglič in dr. Korošec o demokratih tudi svoje mnenje.

+ Na zletu sokolske župe Ljubljana, na katerem je bilo videti tudi številna zastopstva z dežele, je našel »Narodov« poročevalec 12.000. »Jugoslaviji« pa do 4000 gledalcev. Prireditelj je bila primerno dobra, a je tudi pokazala, da nadkriljuje Sokol Orla le v domišljavosti. V marsičem se bo s pridom mogel učiti od — Orlov. Zlasti olike, na katero je tako ponosen. Preziranje in psovanje ga ne bo povzdignilo, raje naj z delom tekmuje.

+ Par cvetk iz vrta liberalne olike. Črna internacionala, farovška ditatura, črna armada čukarije iz Belgije, Anglije itd. (Marib. Delavec, št. 168), Tschukenefer (Marb. Zeitung). Vzkliki: Živio čuki, čokolada, farška banda in podobni so se čuli nešteto krat v Mariboru in na Bledu. Celo liberalni odličnjaki in dame ne morejo izpregovoriti besede Orel, ampak celo v dostojni družbi rabijo le psovko čuk. Naši ljudje nimajo za Sokole nobene psovke, naši listi tudi ne. Vzliz temu so naši iberanci ponosni na svojo — oliko. V kratkem pa se bodo znali dostojno obnašati in izražati; naučili jih bodo — sodniki.

+ Minister dr. Kukovec bo prišel v soboto zvečer v Celje, kjer bo v nedeljo dopoldne poročal na zborovanju Demokratske stranke o političnem položaju.

+ Poravnani incident. Agencija Stefani prinaša vest iz Ljubljane od 7. t. mes., da je vlada pri italijanski delegaciji službeno izrazila obžalovanje vsled uničenih fotografij italijanskega kralja in kraljice, kar se je pred nekaj dnevi dogodilo. Italijani so z izrazom obžalovanja povsem zadovoljni. Ta vest je izzvala med našim narodom na Reki in na Sušaku precej negoden dojem, ker je vsem v živem spominu dogodek, koso italijanski častniki Italiji zvestih čet v Dragi uničili regentovo sliko, dočim so D'Annunzijevi vojaki in reški italijanaši za časa požiganja in rušenja na Reki pred prodajalno Sukičevo na isti način uničili regentovo sliko in sliko kralja Petra. Italijani še niso izrazili vsled tega nobenega obžalovanja naši vladi. (LDU)

+ Liberalci v Avstriji. Iz poročil avstrijskih listov posnemamo, da se je ustanovila za Nemško Avstrijo enotna liberalna stranka, ki hoče že pri prihodnjih volitvah nastopiti s svojim programom. V novi stranki se zedinijo vse stranke, ki so bile združene v klubu Vsenemcev v avstrijskem parlamentu, in sicer: Narodno liberalna, nemška demokratska, nemško meščanska, razni liberalni »Bauernbundi« itd. V novo stranko ne stopijo narodni socialisti, ki mislijo tudi v bodoče samostojno nastopati. Bistven program nove stranke tvori: svobodomiselstvo, spojitve z Nemčijo in irendentizem.

+ Boljševiška Rusija in ententa. Italijanski časopisi prinašajo iz Londona brezžično brzojavko Čičerinovo, ki je bila odposlana Kamenjevu, v kateri naroča Čičerin Kamenjevu, da zahteva intervencijo angleške vlade v konfliktu med mornariškimi oblastmi v Odesi in poveljnikom francoske mornarice. Čičerin trdi, da so se med blagom na ladjah »Allegretto« in »Batavia«, na katerih so se vračali Rusi in Francozi, nahajale tudi pošiljatve vojne materiala, namenjenega za generala Wrangla. Vsled tega so se mornariške oblasti v Odesi uprle temu, da se ladi izkrcata v odeski luki. Čičerin zahteva, naj stori Kamenjev potrebne korake pri angleški vladi, da ta s svojo avtoriteto vpliva na to.

+ Sporazum med Grško in Italijo. Italijanski časopisi je dobilo iz Pariza poročilo, da je došlo med italijansko in grško vlado do naslednjega sporazuma: 1. Dodekanes pripade Grški; 2. usoda otoka Roda bo rešena v 15 dneh potom ljudskega glasovanja; 3. Anglija odstopi Grški otok Ciper. — Med Grško in Italijo se sedaj vrše pogajanja o načinu, kako izvršiti plebiscit. Grška zahteva, da sodelujejo pri plebiscitu samo oni, ki so se za razgovor nahajali na dotičnem teritoriju, dočim je Italija mnenja, da mora plebiscit izvesti samo komisija zveze narodov. Grčija se je obvezala, da bo dovolila Italiji arheološka raziskovanja na otoku Kosu. Glede Smirne se državi nista razgovarjali.

+ Slaba letina v Italiji. Italijanski kontrolor živil Soleri je izjavil v poslaniški zbornici, da znaša dosedanja italijanska žetev le 40 milijonov kvintalov, dasi bi morala znašati povprečna žetev 48 milijonov kvintalov. Italija potrebuje na leto 70 milijonov kvintalov žita in ga bodo morali 30 milijonov kvintalov uvoziti. V takih okolišninah je uvedba svobodne trgovine z žitom izključena.

+ Glede pregovorov med Čičelijem, Millerandom in Lloyd Georgem prinašajo italijanski časopisi, da o teh pogovorih ni nič stvarnega znano ter pristavljajo, da so se pri teh razgovorih naibzje osovetovali

o jadranskem problemu z ozirom na pogajanja z Jugoslavijo, dalje o gospodarski in finančni krizi Italije ter o odnošjih z Rusijo. Na vsa vprašanja italijanskih časnikarjev Giolitti uporno molči.

+ Nemčija za upostavo diplomatskih zvez z Rusijo. Nemški državni minister dr. Simons je izjavil nasproti poročevalcu »Liepziger Volkszeitung«, da je Nemčija za takojšnjo upostavo diplomatskih zvez s sovjetsko Rusijo, ako da le-ta zadoščenja za umor nemškega poslanika grofa Mirbacha. Dalje je rekel dr. Simons, da more Evropa ozdraviti le s sodelovanjem Rusije. Na Nemškem so vse politične stranke za obnovev nemško-ruskih zvez.

+ Judovska mornarica. V Jafu so spustili v morje prvo judovsko ladjo, na kateri so razobesili judovsko državno zastavo, na kateri so poleg judovskega grba tudi angleške barve, ker je Anglija protektorica judovske države.

Dnevne novice.

— Važno za obrtnike. Najzanimivejše glasilo, v katerem imajo obrtniki svoje zatočišče, je gotovo »Jugoslovanski obrtnik«. Prinaša zanimive članke politične in strokovne vsebine, politične in pokrajinske novice, brezplačna pojasnila vsem, ki se v katerikoli stvari nanj obračajo. V zadnji številki nam podaja zanimive članke o slovenski ljudski umetnosti, o družabnem ustroju preteklih časov, davkih, zadruharstva, in njih zvezah, o denarju itd. Vsebinsko je važna ne samo za obrtnike po poklicu, ampak za vsakega, ki se zanima za javno življenje. Omenjeni list je glasilo Jugoslovanske obrtne zveze, ki neustrašno stopa v okrilju V. L. S. v boj za obstanek, dobrobit in procvit obrtništva. Organizacija kakor tudi glasilo sta že močno razširjena po celi Sloveniji, vendar še premalo poznana med našim ljudstvom. Ne bi smelo biti obrtnika, zavednega pristaša V. L. S., ki ne bi bil v tej organizaciji in ki ne bi bil naročen na njeno glasilo, ki stane za celo leto 20 K. Obrtniki, zadnji čas je, da se vzdramite, da se združite v organizacijo, ki temejji na krščanski podlagi, koje glavni in najvišji smoter je, povzdigniti obrtni stan, ga izpopolniti in mu zagotoviti častno in vplivno mesto med drugimi stanov. Glede informacij in naročil se obračajte na uredništvo lista, Sodna ulica 11, Ljubljana.

— Pisarna »Slovenske Straže« je zopet pričela delovati. Vsi dopisi naj se pošiljajo na naslov »Slovenske Straže« Miklošičeva cesta 8, I. nadst., kjer se dobe tudi vsa pojasnila glede društva vsak dan od 2. do 4. ure popoldne.

— Priprave za regentov sprejem v Sarajevu. Dasi še ni določen rok za prihod regenta prestolonaslednika Aleksandra v Sarajevo, se vrše velike priprave za sprejem, da bi mogel biti tudi v vsakem primeru čim veličastnejši. Priprave se vrše že mesec dni. Sarajevska občina je določila za priprave 2 in pol milijona kron. Regent bo za svojega bivanja v Sarajevu stanoval v prvem nadstropju vladne palače. Na pripravah za okrasitev Sarajeva delujejo številni arhitekti in inženjerji.

— Tehniška fakulteta jugoslovanske univerze v Ljubljani. Dne 11. t. m. se je ustanovil Gradbeni komite za nastanitev tehniške fakultete z nalogo, da preskrbi še za letošnjo jesen potrebne učne prostore za III. letnik fakultete v začasnem objektu, ki ga bo treba nujno graditi. Komite se je obrnil za podporo predvsem do naših denarnih zavodov, da mu pripomorejo z izdatnimi podporami do uresničenja načrta. Ako fakulteta ne dobi letošnjo jesen nujno potrebnih prostorov, bodo ljubljanski visokošolci-tehniki primorani, ali študij opustiti, ali pa ga nadaljevati drugje. Obe zadnje imenovani možnosti bi nam bili v nedogledno škodo. — V torek 17. t. m. ob pol 16. uri se bo vršil v deželnozborski dvorani dvorca stanek predstavnikov vseh naših denarnih zavodov, na katerem se bo določil način, kako rešiti gmotno stran načrta.

— Invalidom nekdanje gorskotopniške baterije 3/3 (pozneje 3/7). Ing. Viktor Glantschnig v Köflachu na Štaj. Nemška Avstrija, objavlja kot poslednji poveljnik gorske topniške baterije 3/3 (pozneje 7/3) in kot upravitelj zbiralnega zaklada za invalide te baterije, da se naj najkasneje do 10. septembra 1920 pošljejo nemško napisane prošnje vseh onih invalidov, oziroma svojcev po padlih te baterije, na splošno organizacijo vojaških invalidov za slovensko ozemlje v Ljubljano, Gosposka ul. 3. Pozneje vpslane prošnje se ne morejo vpoštevati. Prošnje morajo biti uradno potrjene glede invalidnosti, kraja in datuma, kdaj je kdo bil ranjen oziroma padel.

— Novi carinski oddelki so se ustanovili pri S. Kungoti, v Marenberku in na Bregu na progi Sinča vas—Celovec.

— Domžale. Prostovoljno gasilno društvo v Domžalah proslavi dne 15. avgusta 1920 40 letnico društvenega obstanka. Popoldne bo velika vrtna veselica na vrtu g. Antona Skoka na Novi Pošti v Domžalah. Začetek ob 3. uri popoldne. Vabijo se vsi prijatelji gasilstva. Na pomoč! (K)

— **Konferenca hišnih posestnikov v Belgradu.** Dne 15. t. m. se vrši v Belgradu konferenca zastopnikov društev hišnih posestnikov iz cele naše države, kateri bodo na najenostavnejši način zahtevali, da vlada odpravi njim storjene krivice, uredi njih neznosen sedanj položaj ter jim vrne v državnih zakonih zajamčene lastninske pravice. Ljubljansko društvo bode zastopal predsednik Ivan Frelj, kateremu se po možnosti pridružijo še drugi odposlanci. Imenovani je bil že pred kratkim vsled poziva na razgovor pri ministrstvu za socialno politiko radi ureditve stanovanjskih zadev in razmer hišnih gospodarjev.

— **Umrla je v Zagrebu Agata grofica Pejačević,** rojena grofica Schaffgotsch, v starosti 94 let.

— **Proti verižnikom v Zagrebu** se precej ostro postopa. Te dni je bila obsojena zaradi verižništva tudi slovenskim verižnikom dobro znana verižnica Jelisaveta Matković iz Petrinjske ulice na 8 dni zaporu in 5000 K globe.

— **Velike povere v Zagrebu.** Savezu blv. seljaških združenj je Nikolaj Latas poveril 250.000 K, ki jih je dobil za nakup koruze. Poverjeni denar je zakarjal. — Poveril je zidarski polir Julij Karvatzki svojemu delodajalcu trdki Sunko i Jungmann 50.000 K.

— **Kako se draži na zagrebškem trgu.** Neki vinogradnik je poslal svojega hlapca v Zagreb z naročilom, da proda košaro grozdja. Hlapec je prodal grozdje kg za 14 K, tisti, ki je kupil grozdje od njega, ga je pa prodal kg za 26 K.

— **Pogreša se že več dni Anton Jakše iz Zapuž.**

— **Cin robeglega vojaka.** Mihael Velepec iz Zaboršta je pobegnil od državne žrebarne na Selu, kjer je služil kot vojak. V Domžalah mu je posodil kolo Fr. Luzbi iz Ihana, za kar mu je dal Velepec 10 K rekoč, da se bo čez pol ure vrnil. Velepec pa ni vrnil kolesa, marveč ga je v Paternostrovi gostilni v Podgorci prodal Vincencu Urbančiču iz Dragomlja za nizko ceno 650 K in tri litre vina. Kolo so orožniki izsledili in ga vrnilo lastniku nazaj.

— **Otvoritev telefonske centrale z javno govorilnico pri poštah uradih Grosuplje in Poljane nad Škofjo Loko.** Pri poštah uradih Grosuplje in Poljane nad Škofjo Loko se je otvorila dne 2. avgusta t. l. telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— **Smrtne nesreče v Vodich.** Dne 6. avgusta t. l. je mlatil 81letni posestnik Lovrenc Humar s strojem žito. Stal je pri 6 m od gepelja oddaljenem drugu in je od tam metal snope na skedenj. Ob tej priliki mu je nenadoma omahnila široka in mokra nogavica na desni nogi na vrteči se drog, kateri mu je ovil dvakrat desno nogo na drog in ga vrgel na tla; Humarju je popolnoma zmečkal stegno desne noge in revež je v približno desetih minutah umrl.

— **Tatvine vstopovod.** Artiče pri Poljanki: Posestniku Mihaelu Grumu je bilo ponoči ukradeno obleke in perila v vrednosti 450 kron.

— **Tatvine na postajah** so zelo pomehale, ker inšpektorat državne železnice v Ljubljani izvaja zelo natančno kontrolo. Izsledovanje tatvin zelo pospešuje okolnost, da so po dolgem prestanku zopet vpeljali svinčene plombe, medtem ko so bile časno običajne plombe iz papirja.

— **Za povzdigo ribištva.** Poleg prej nabavljene materiala, razdeljenega ribičem na Skaderskem jezeru, je ministrstvo za obnovu zemlje odobrilo še dva posbna kredita, ki se bosta porabila za obnovo našega ribolova. Prvi kredit v znesku 300.000 frankov se bo porabil za nabavo novih strojev za centralno delavnico, v kateri se bo izdeloval ribiški material, drugi kredit v znesku 600.000 dinarjev pa se bo porabil za izdelavo čolnov, vesel in drugega ribiškega orodja.

Iz zasedenega ozemlja.

z Slavnosti na Reki. Odkar je došel D'Annunzio na Reko, se tam redno vrše slavnosti in svečanosti. Najprej so bile povod svečanostim zastave onih vojaških oddelkov, ki so prišli na Reko, da se podvržejo D'Annunzijevo poveljstvu, nato so prišle razne obletnice, ki so dale tudi veliko povoda v svečanostih. V ponedeljek so imeli reški italijanski zopet praznik. Praznovali so dveletnico D'Annunzijevega poleta nad Dunajem. Prejšnji dan je pozval reški župan Gigante s plakati meščanstvo, da se gotovo udeleži te svečanosti. V ponedeljek se je vršila slavnost. Tedaj je prvokrat igrala godba službeno reško himno, ki je doslej predpisana, da se igra in poje pri vsaki svečanosti. Po raznih drugih priredbah so vojniki defilirali pred D'Annunzijem na Adamčevem trgu. Najprej je korakala čez trg mornarica, nato granatieri, za njimi vojniki brigade Regina in brigade Sessia in druge čete z artiljerijo, oddelkom oklopnih avtomobilov itd. Ko so korakali mimo D'Annunzija, so vzdikali vojniki mesto dosega njegova pozdrava »A noi! Spalatto!«, kar

je zbrana množica navdušeno odbovala. D'Annunzio se čuti sedaj na Reki varnega. Prišel je misliti na nova osvojenja in hoče na ta način navdušiti vojake za to.

z Italijanske laži. Kakšnih laži se poslužuje italijanska diplomacija, najbolje vidimo pri splitskih dogodkih, ko je Italija v italijanskem in francoskem jeziku odpodila brezlične brzojavke na vse strani sveta. Pred nekaj dnevi so prinesli naši listi vesti o incidentu pri Urinju, kjer so italijanski vojniki iz motornega čolna s strojnimi puškami streljali na našo obalo, kjer je bilo zbranih mnogo otrok in žensk. »Vedetta d'Italia« od 10. t. m. prikazuje ta incident v skladu s poznano italijansko resnicoljubnostjo. Ne Italijani, ampak Jugoslovani so pričeli streljati in Italijani so se morali seveda braniti. Pri tem psujejo Srbe z raznimi pridevki, ki bi faktično pristojali njim. Najlepše je to, da je D'Annunzio stvar javil mornariškemu uradu in poveljstvu brigade Lombardija. Naglašamo, da so bili v motornem čolnu častniki in vojaštvo D'Annunzijeve čet.

Koroške novice.

k Pliberk. Sad odprtja demarkacijske črte zori! Nemci oziroma nemškutarji povsod drzno izzivajo slovensko ljudstvo — in žalostna posledica tega so pretepi. V nedeljo 8. t. m. so se vrnili v Pliberk »begunci« iz Nemške Avstrije s proslulim dr. Herbstom na čelu. In vračali so se demonstrativno na okrašenih treh avtomobilih, spremljani od »častne« straže velikovških nemčurjev. Vrniti so se hoteli kot zmagovalci in tako zopet terorizirati naše tlačeno plaho ljudstvo. Na pliberškem trgu so vpriporili celo zborovanje. Hajlali so, izzivali in pretili mirnemu slovenskemu prebivalstvu. Glas o nemškem nasilstvu se je raznesel kot blisk po vsej okolici in naravno je, da je tudi mirnemu Korošču zavrela kri. Okoliški fantje so napolnili mesto in priredili dostojno protidemonstracijo. Uverjeni smo, da se je ententna podkomisija prepričala o tem, da se mi v prihodnje ne bomo več pustili izzivati. Poštenosti naših fantov naj se zahvali, da ni prišlo do pogromov. Edini incident je izzval usnjar Zdravja, rodod Kranjc, doma z Iga pri Ljubljani. Ranil je nekega fanta s palico na glavi in ne sme se čuditi, ako so fantje njegove izdajalske nemškutarske kosti malo »omehčali«. — Posledice odprtja demarkacijske črte so še nedogledne!

k Nemčurška predrznost na Koroškem. Dobro znani vsenemški propagator Prosen v Smarkešu je napadel slovenskega železničarja Krasnika, ko se je vračal zvečer iz Sinče vasi v Smarkeš domov, ga zmerjal z grdimi psovskimi in mu v obraz pljunil. Rekel je, naj se Slovenci izgubijo, ker imajo v Smarkešu le Nemci pravico bivati. Učiteljica Schuschmar pa nagovarja starše, naj uče otroke nemško, ker je »windische Sprache« manj vredna in samo za nižje ljudi.

Štajerske novice.

š Desetletnica blagoslovitve Slovenskega doma v št. Ilju v Slovenskih gorah se bo dne 8. septembra t. l. slovesno praznovala. Iz Maribora bo tja okoli 10. ure dopoldne vozil poseben vlak.

š Duhovne vaje za lavantinsko škofijo bodo v Mariboru od 23. do 27. avgusta. Govoril bo frančiškan p. Regalat iz Ljubljane.

š Umrl je v nedeljo 8. t. m. v Zetalah na potu k sv. maši 75letni zidar Gašper Kajzer.

š Promenadni koncerti v mariborskem mestnem parku bodo vsako sredo od 18. do pol 20. ure in vsako nedeljo in praznik od 11. do pol 13. ure. Prvi koncert 11. t. m. je bil brez vstopnine, pri vseh nadaljnjih koncertih se bo pobirala vstopnina 1 K 20 vin. od osebe.

š Tobačna trafika v Lokah pri Trbovljah št. 98 je razpisana potom javnega natečaja do 10. septembra 1920. Enoletni kosmatni dobiček je znašal 18.043 K. Položiti se mora, preden se ponudba izroči, 1800 K jamščine.

š Licitacija mesa za garnizijo Maribor za mesec september bo dne 19. avgusta ob 11. uri dopoldne v Dravski vojašnici v Mariboru pri pukovni okružni komandi.

š Tatvine na mariborskem pokopališču so neverjetno množe. Tatovi kradejo svetilke, svečnike in vse stvari, katere prinese svoji na grobove svojih rajnikih.

š Pri kegljanju si je zlomil nogo v Mariboru 38letni Franc Samuž.

š Tatvina. Posestniku Alojziju Meža iz Konovega, obč. Velenje, je bilo ukradeno 2900 K in več drugih reči, tako da trpi Meža 3740 K škode.

Ljubljanske novice.

š Poslovilni govor ima zastopnik katoliških ameriških Slovencev G. Grdina v soboto, 14. t. m., ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma. Ob tej priliki se

poslovi od svojih sorojakov ter odpotuje v par dneh v Ameriko, da poroča o vtisih, ki jih je dobil v svoji stari domovini. Priidite, da čujemo velikega prijatelja katoliških organizacij!

š Korošci za Primorje. Gledališka uprava je odstopila za sredo 18. t. m. »Gospodskemu zvonu« dramsko gledališče. Upriporili se bosta dve drami, v katerih nastopijo žrtve tržaških grozodejstev, slovenski igralci iz Trsta, katere je italijanska krutost spravila ob njih dom, s tem, da je upepelila »Narodni dom«, kjer se je nahajalo slov. narodno gledališče. »Gospodskemu zvonu«, društvo narodnih trpinov, priskoči tem preganjancem na pomoč s tem, da jim odstopi polovico čistega dobička dramske predstave. Tozadevni lepaki s slikami bodo izstavljeni v kavarni »Zvezda« in v Prešernovi ulici. Opozarja se slavno občinstvo, da si pravočasno preskrbi vstopnice.

š Godalni kvartet Zika (R. Zika I. gosli, Sanci II. gosli, L. Černy vijola, L. Zika čelo) priredi komorne koncerte 16. in 19. t. m. na Bledu, 25. in 26. t. m. v Rogoški Slatini. Na sporedih so skladbe komponistov: Grieg, Beethoven, Čajkovsky, Haydn, Dvořak, Rimski, Korsakow, Liadow, Borodine in Glazonov. — 31. m. m. je isti koncertiral v Kranju s prav lepim uspehom.

š Poročil se je g. Pero Horn iz Borovlj z gđ. Lojzko Potokarjevo iz Ljubljane. Čestitamo!

š Umrl so v Ljubljani: Marjan Košak, sin trgovskega sodnika, 10 mesecev. — Marija Legat, mestna uboga, 68 let. — Neža Brezovšek, zasebnica, 79 let. — Alojzija Skrinjar, gospodinja, 30 let. — Angela Fleischer, hči postrežnice, 3 mesece. — Frančiška Troha, dninarica, 19 let. — Jakob Demšar, dninar, 57 let. — Ljudmila Žgajnar, tesarjeva hči, 1 leto. — Ivana Orazem, tovarniška delavka, 20 let. — Marija Schwarz, vdova stavbenega podjetnika, 90 let. — Alojzij Pirkovič, železniški nadrevident, 42 let. — Ivan Šteblaj, mizar, 35 let. — Marija Hiris, posestnica, 70 let. — Ivan Hribar, sin tovarniškega delavca, 5 mesecev. — Ignacij Košenina, pleskarski pomočnik, 22 let. — Jožica Ahčin, krojačeva hči, 1½ leta. — Helena Debeljak, hči invalida, 2 meseca. — Marjan Dušan Škofic, sin prodajalke, 4 mesece. — Marija Žitnik, hči delavke, 6 dni. — Ivana Poljšak, kuharica, 48 let. — Marija Žagar, hiralka, 59 let. — Ivan Černe, železniški postajni odpravnik, 42 let. — Antonija Jevnikar, pečarjeva žena, 58 let. — Josip Klander, železniški čuvaj v p. 73 let. — Ciril Toni, sin železniškega nadprikača, 6 let. — Fran Vidmar, posestnik, 28 let.

Najnovejša poročila.

REGENT PRI NINČIČU.

Belgrad, 12. avg. Regent je posetil zastopnika ministra za zunanje stvari dr. Ninčiča v zunanjem ministrstvu. Predmet razgovora je bil zunanji položaj.

VLADNA KRIZA.

Belgrad, 12. avg. Demokratski klub se je večeraj in danes posvetoval o odgovoru na pogoje parlamentarne zajednice, ki jih je predložil dr. Vesnić v posebnem pismu Davidoviću. Demokrati se strinjajo s tem, da se v vladni deklaraciji poudarja izjava o agrarni reformi, kakor jo je podal regent v svojem proglasu od decembra 1918. Demokrati so popustili v vprašanju plačanja haka begom ter so pristali na to, da se tudi to vprašanje stavi v vladno izjavo. Demokrati so torej kapitulirali pred stališčem radikalcev v agrarni reformi. Kriza se stvarno more smatrati kot rešena, dasi formalno še ni.

Belgrad, 12. avg. Ker se je danes načeloma dosegel sporazum v vseh vprašanjih, je predložil dr. Vesnić protokol, v katerem so označene vse točke sporazuma. O tem sporazumu imajo stranke podati svoje mnenje do jutri popoldne. Sporazum obsega devet točk, ki so nastopne: 1. Glavni namen koncentracijske vlade so volitve v konstituanto in predložitev ustave. Volitve naj bi se vršile pred koncem novembra t. l. Ko vladar sankcionira volilni zakon, se bo določil dan volitev, kakor tudi dan sestanka skupščine. 2. Ta točka govori o načrtu ustave. 3. Pasivno volilno pravico imajo aktivni ministri, ministri na razpoložanju ter profesorji pravnih fakultet. 4. Vprašanje izvoza je rešeno tako, da bo prost izvoz vseh produktov, ki ne bodo izvezeni v posebnih odlokih gospodarske finančne komiteja. Izvoz pšenice bo svoboden do kontingenta 15.000 vagonov. Preden se kontingent izčrpa, se bo odločevalo, ali dopuščajo stanje države nadaljni izvoz ali ne. Posli trgovskih pogodb in evidenca organizacije izvoza določenega kontingenta pridejo na finančno ministrstvo, ki vodi nadzorstvo nad izvozom ter izdaja specijalna dovoljenja za izvoz. 5. Za izvedbo agrarne reforme se bo osnoval agrarno gospodarski ko-

mite, v katerem bodo ministri za agrarno reformo, kmetijstvo, šume in rude, notranje stvari, pravosodje in finance. Med prve posle ministrstva za agrarno reformo bo spadalo izplačilo haka za leto 1918, in odškodnina za leto 1919. Ta izplačila se izvrše takoj, ko predloži komite svoja rešitev, kar se mora zgoditi najkasneje do konca tega leta. 6. Narodno predstavništvo ima sprejeti volilni zakon, vse mednarodne pogodbe in proračunske dvanajstine. 7. Predsedstvo narodnega predstavništva dobi parlamentarna zajednica, oba podpredsednika pa demokrati. 8. Izvrši se preosnova pokrajinskih vlad v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. V Sloveniji se notranje poverništvo nevtralizira, demokrati dobijo socialno skrb in pravosodje, ostalo pa ljudska stranka. V Hrvatski dobijo demokrati notranje stvari, gospodarstvo in narodno zdravje, ostalo pa druge stranke po dogovoru. V Bosni in Hercegovini dobijo demokrati notranje stvari in prosveto, ostalo pa druge stranke po dogovoru. V Dalmaciji ostane nadalje predsednik dr. Krstelja, notranje stvari prevzame dr. Desnica, prosveto pa član ljudske stranke dr. Lozovina. Med člani vlade ima vladati kolegijalnost, t. j. vsi sklepi se sprejemajo ob prisotnosti vseh članov vlade, v slučaju nesporazuma se morajo odstaviti z dnevnega reda ter predložiti ministrskemu svetu. 9. Ustanovi se ukazni komite ministrstva, ki bo vodil premeščanje, odpustanje in upokojitve uradnikov, ki imajo nad 2500 dinarjev letne plače. V slučaju nesporazuma posreduje ministrski predsednik.

RUSI SE BLIŽAJO VARŠAVI.

LDU Pariz, 12. avgusta. (Brezlično.) »Temps« javlja iz Varšave: Sovjetska vojska se bliža Varšavi od severa, severovzhoda in od vzhoda. Severno krilo je mestu najbližje. Tam je položaj najbolj opasen.

LDU Pariz, 12. avgusta. (DunKU) — Boljševiško odposlanstvo v Londonu se je izrazilo, da se pričakuje prihod boljševiških čet v Varšavo še ta teden. V Varšavi bo takoj ustanovljena sovjetska vlada, — Moskovska vlada bo stavila mirovne pogoje le sovjetski Poljski. Nedvomno bi Ljennin ruske ofenzive proti Varšavi ne mogel ustaviti, tudi ako bi hotel, ker se je vojakom obljubilo, da bodo smeli v mestu pleiniti.

POGAJANJA Z RUSIJO.

LDU Varšava, 12. avgusta. (Brezlično.) Poljska vlada je v sporazumu z obrambnim svetom sklenila, sestaviti mirovno odposlanstvo za pogajanja v Minsku iz članov vlade in zastopnikov najvažnejših stank v državnem zboru. Ker se parlamentarji do danes opoldne še niso vrnili, se ni mogel določiti čas odhoda tega odposlanstva.

LDU Varšava, 12. avgusta. (Brezlično.) Poljska vlada je ponoči od 10. na 11. avgusta prejela od sovjetske vlade nujno brezlično brzojavko, v kateri sovjetska vlada naznanja, da ruski parlamentarji od 9. t. m. zvečer pričakujejo Poljake na cesti v Siedlec. Poljaki lahko pridejo, kadar jim je ljubo. Dovoljen je promet po kurirjih in brezličnih brzojavkah. Poljska vlada je na to sovjetski vladi brezlično sporočila, da pričakuje povratka poljskih parlamentarjev in da šele tedaj odpošlje mirovno odposlanstvo. Čas odpotovanja in število oseb bo pravočasno naznanjeno.

LETOŠNJA ŽETEV.

LDU Belgrad, 12. avgusta. Presburo javlja uradno: Ministrstvo za poljedelstvo in vode priobčuje: Poljedelski zavod v Rimu naznanja na podlagi zbranih podatkov, da cenijo severne države žetev pšenice na 220 milijonov tonov, a žetev rži na 221 milijonov tonov. V Kanadi kaže žetev vrlo dobro. Dasi je v gotovih krajih primanjkovalo dežja, cenijo, da bodo našli 82 milijonov tonov pšenice. V Severni Afriki (Algier, Egipt, Maroko, Tunis) bo znašala žetev pšenice 17 milijonov tonov. Za ostale države še ni podatkov. Ve se, da bo žetev pšenice v Nemčiji, Belgiji, Češkoslovaški, Franciji, Luksemburški, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji dobra, a na Angleškem, v Škotski, Finski in Švedski srednja. Dobre žetve rži pričakujejo v Belgiji, Luksemburški, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji, a srednje v Nemčiji, Finski in Češkoslovaški. V žitnem pasu Avstralije je bilo mnogo dežja. V angleški Indiji ju-nijska žetev ni bila povoljna ter je začasno prepovedan izvoz pšenice. Zivahen je izvoz iz Argentine.

BORZA.

LDU Zagreb, 12. avgusta. Borza. Devize: Berlin 190—192, Italija 465—470, London 330—345, Newyork 87—0, Pariz 0—675, Praga 152—154, Švica 1460—0, Dunaj 39.50—39.80. — Valute: ameriški dolarji 88—88.50, avstrijske krone 0—41, bolgarski levi 145—0, carski rublji 131—134, češkoslovaške krone 155—156, francoski franki 628—0, grške drahme 920—0, napoleondori 330—335, nemške marke 193—195, rumunski lei 192—194, švicarski franki 1480—0, italijanske lire 470—475, turške lire zlate 370—0.

